

УДК 336.67

Вахович І. М., д.е.н., професор

Волинчук Ю. В., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

ДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено засади управління фінансово-економічними результатами підприємства через призму фінансових відносин у сфері формування, розподілу і використання прибутку підприємства. Здійснено теоретико-методологічне обґрунтування сутності та складових елементів механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємства.

Ключові слова: фінансово-економічні результати, підприємство, механізм, прибутковість.

Вахович И.М., Волинчук Ю.В.

К ВОПРОСУ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье исследованы основы управления финансово-экономическими результатами предприятия через призму финансовых отношений в сфере формирования, распределения и использования прибыли предприятия. Осуществлено теоретико-методологическое обоснование сущности и составляющих элементов механизма финансового обеспечения прибыльности предприятия.

Ключевые слова: финансово-экономические результаты, предприятие, механизм, прибыльность.

Vakhovych I., Volynchuk Yu.

TO THE QUESTION ABOUT MANAGEMENT OF FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISE

This article describes foundations of management of financial results of the company through the prism of financial relations in the formation, distribution and use of company profits. The theoretical and methodological substantiation of the essence and component elements of the mechanism of the financial providing of profitability of enterprise is carried out.

Keywords: financial results, enterprise, mechanism, profitability.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Ефективне управління фінансово-економічними результатами підприємства за сучасних умов повинне передбачати розробку та практичну реалізацію відповідних науково-обґрунтованих організаційних систем забезпечення даного управління, основоположне значення в яких слід приділяти процесам формування, розподілу та використання прибутку підприємства поруч з апробацією новітніх методів і підходів до його аналізу та довгострокового планування.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблематика управління фінансово-економічними результатами підприємств є надзвичайно багатогранною, адже вона одночасно передбачає дослідження як одержаних результатів діяльності підприємства, так і його можливості отримувати прибуток як головне джерело розширеного відтворення в майбутньому. Тому є чимало напрацювань провідних науковців в даному напрямі, і серед них варто відзначити роботи І. Т. Балабанова, І. А. Бланка, О. Д. Василика, В. П. Москаленка, В. М. Опаріна, А. М. Поддєрьогіна, В. К. Сенчагова, В. М. Федосова, Р. А. Слав'юка, Р. Р. Антонюка, М. І. Іщенко та багатьох інших вчених.

Разом з цим, визнаючи вагомість досліджень зазначених вище науковців, слід відзначити необхідність поглиблення теоретико-методологічних положень в напрямі

пошуку результативних детермінант стратегічного розвитку підприємства та управління його фінансово-економічними результатами.

Цілі статті полягають у теоретико-методологічному обґрунтуванні базисних засад ефективного управління фінансово-економічними результатами підприємства, що спрямовані на оптимізацію фінансових відносин у сфері формування, розподілу і використання прибутку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Прибутковість підприємницької діяльності є визначальною умовою існування як ринкової економічної системи в цілому, так і окремих суб'єктів господарювання, а тому проблематика управління нею постійно перебуває в полі зору наукоців.

Зокрема, на думку Вороніної О. О., управління фінансовим результатом – це процес пошуку та реалізації найбільш ефективних рішень щодо формування, розподілу й використання фінансового результату, який базується на координації дій з іншими підсистемами управління підприємством, на підставі зворотного впливу, та здійснюється для досягнення стійкого фінансового стану й ефективної діяльності підприємства [1]. Дослідники Говорушко Т. А. та Арич М. І. розглядають процес управління фінансовими результатами діяльності підприємства як комплекс організаційно-управлінських заходів, методів та інструментів визначення і реалізації найбільш економічно-ефективних управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансово-економічного результату діяльності підприємства для досягнення його цілей та мети створення [2].

Відповідно, ефективно впливати на кінцеві фінансово-економічні результати діяльності підприємства найбільш доцільно вбачаємо саме за рахунок механізмів, безпосередньо пов'язаних з управлінням фінансовими ресурсами та прибутковістю, як узагальненим результатом успішності зазначеного управління. На нашу думку, одним з таких домінуючих механізмів, імплементованих до загальної фінансової архітектури підприємства, повинен бути механізм фінансового забезпечення прибутковості підприємства. Адже, в загальному розумінні, фінансове забезпечення виступає складовою загальної системи формування та реалізації головної стратегії діяльності суб'єктів господарювання. Обсяги та форми фінансового забезпечення, пріоритетність та співвідношення між ними здійснюють свій вплив на загальне прийняття управлінських рішень та їх подальшу реалізацію.

Тоді як забезпечення прибутковості діяльності підприємства являє собою процес розробки і прийняття рішень за всіма основними аспектами формування, розподілу і використання на підприємстві прибутку (як фінансового результату діяльності підприємства) з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах та значною мірою залежить від ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. І це може ефективно здійснюватись, в тому числі, саме в рамках механізму його фінансового забезпечення, який використовується як елемент управління та регулятор відносин фінансової системи підприємства.

Для досягнення системного бачення і отримання бажаних результатів, розглянемо сутність та структурні елементи механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємств. Дане поняття розуміється нами як сукупність методів, інструментів та важелів, що забезпечують збалансованість фінансових відносин в сфері формування, розподілу і використання прибутку підприємства під впливом ендегенних та екзогенних факторів з метою максимізації добробуту власників підприємства [3].

При цьому також доцільним є визначення мети, функцій, принципів, об'єкту та інструментарію управління, індикаторів оцінки ефективності механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємства (рис. 1 на основі [4; 5, с. 44-48; 6, с. 34]).

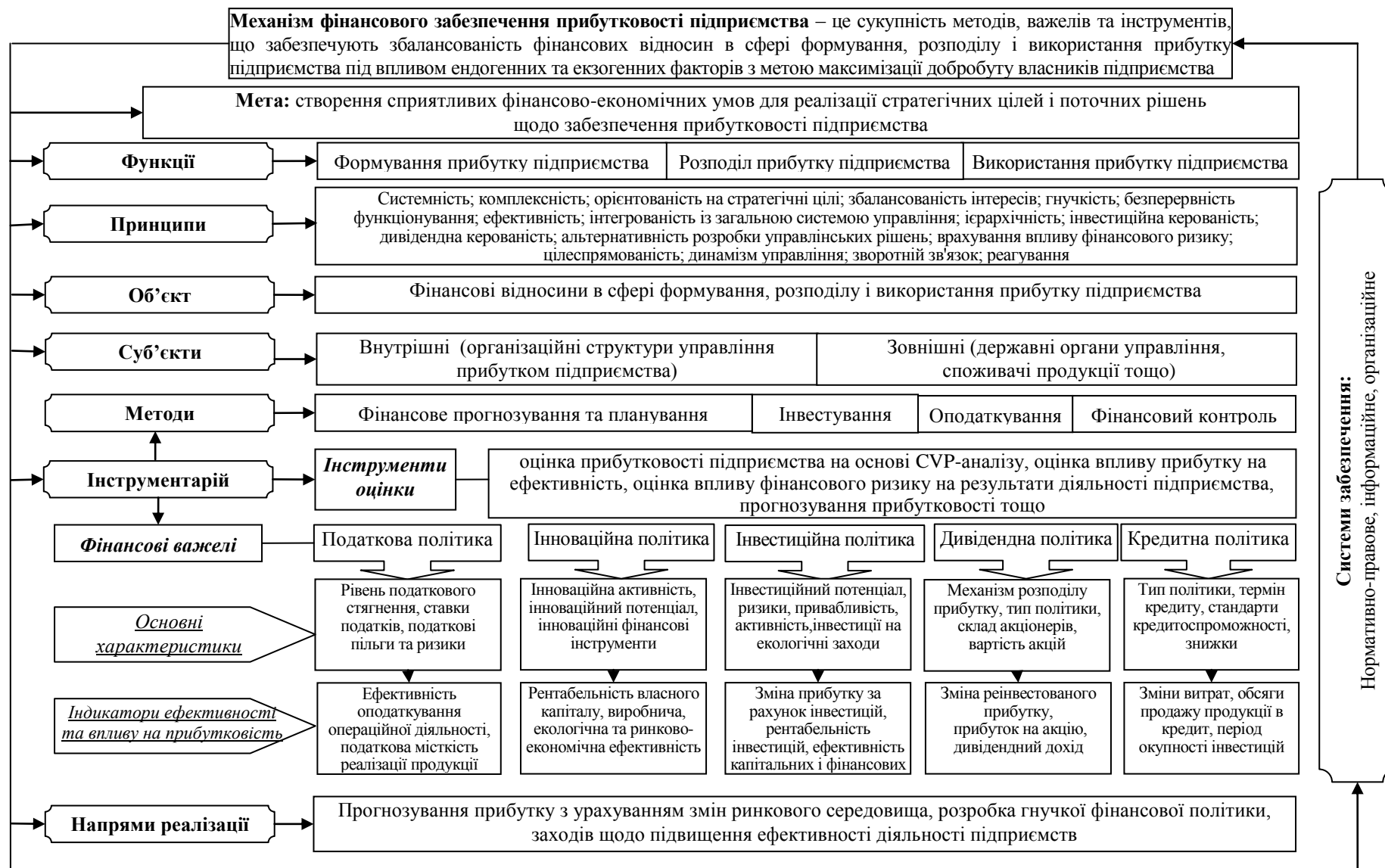


Рис. 1. Механізм фінансового забезпечення прибутковості підприємства

Зрозуміло, що діапазон дії методів, інструментів та важелів механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємств регламентований чинною нормативно-правовою базою та перебуває в певному, об'єктивно обмеженому, інформаційно та організаційно-забезпеченому просторі. Особливо варто відзначити інформаційний чинник, який характеризується суб'єктивізмом, інформаційною асиметрією та інформаційними трансакціями, маючи наслідком не завжди прогнозований вплив на результат функціонування механізму в цілому.

При цьому погоджуємось, що в процесі управління прибуковістю підприємства доцільно враховувати ефект синергетики, предметом якої є механізми спонтанного формування і збереження складних систем, зокрема тих, які перебувають у стані стійкої нерівноваги із зовнішнім середовищем [7]. Синергетичний підхід в процесі управління фінансово-економічними результатами базується на дослідженні складових системи управління та її чинників в нестійкій фазі їх існування, що передбачає множинність сценаріїв подальшого розвитку. Внаслідок зазначеного вище з'являються додаткові економічні переваги, що утворюються у разі успішного об'єднання (злиття чи поглинання), взаємодоповнення складових системи управління та її чинників [8].

Класичним прикладом подібного синергетичного ефекту є перевищення прибутку двох компаній після об'єднання над сумою прибутків цих компаній до об'єднання (хоча синергія може бути спрямована не лише на прибуток, а і на інші цільові показники, важливі для стейкхолдерів цих підприємств). І, за умови придбання контрольного інтересу в рамках процесу злиття та поглинання, покупець акцій з високою ймовірністю також може розраховувати на додатковий економічний ефект, спричинений дією синергії.

Висновки. Таким чином, отриманий підприємством фінансово-економічний результат є головним економічним показником, що репрезентує ефективність його господарювання та фінансовий потенціал подальшого розвитку. Тому важливим управлінським завданням є використання розглянутих взаємопов'язаних методів впливу та фінансових важелів механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємств на основі визначених принципів управління, що дозволить оптимізувати фінансові відносини в сфері формування, розподілу і використання прибутку підприємства та генерувати позитивну динаміку фінансово-економічного результату діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

- 1.Вороніна О. О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Вороніна О. О. – Харківський національний економічний університет, Харків, 2009. – 23 с.
- 2.Говорушко Т. А. Теоретичні аспекти сутності управління фінансово-економічними результатами діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Т. А. Говорушко, М. І. Арич. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2651/3/Theoretical%20aspects%20of%20nature.pdf>
- 3.Волинчук Ю. В. Механізм фінансового забезпечення прибутковості підприємств: теоретичний аспект // Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 19-21 лютого 2015 р. – Кременчук, 2015. – С. 21–23.
- 4.Волинчук Ю. В. Фінансове забезпечення вищої освіти: методологія та механізми реалізації в умовах формування соціально орієнтованої ринкової економіки : монографія / І. М. Вахович, Ю. В. Волинчук. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2010. – 288 с.
- 5.Чернодубова Е. Інструменти адаптивного фінансового механізму забезпечення прибутковості підприємств / Е. Чернодубова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 3. – С. 44–48.
- 6.Чорна О. М. Механізм управління прибутком підприємства в Україні / О. М. Чорна, О. О. Мацнева // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2012. – № 1. – С. 30–35.

7. Денисюк О. Г. Система управління майновим потенціалом підприємства / О. Г. Денисюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2008. – № 1 (43). – С. 162–171.

8. Чернецька О. В. Теоретичні аспекти функціонування системи управління фінансовими результатами аграрних підприємств [Електронний ресурс] / О. В. Чернецька // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2014. – Вип. 149. – С. 295–302. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vkhdtusg_2014_149_44.pdf